

HYVIL

Välfärdsområdet som organisation och dess uppgifter

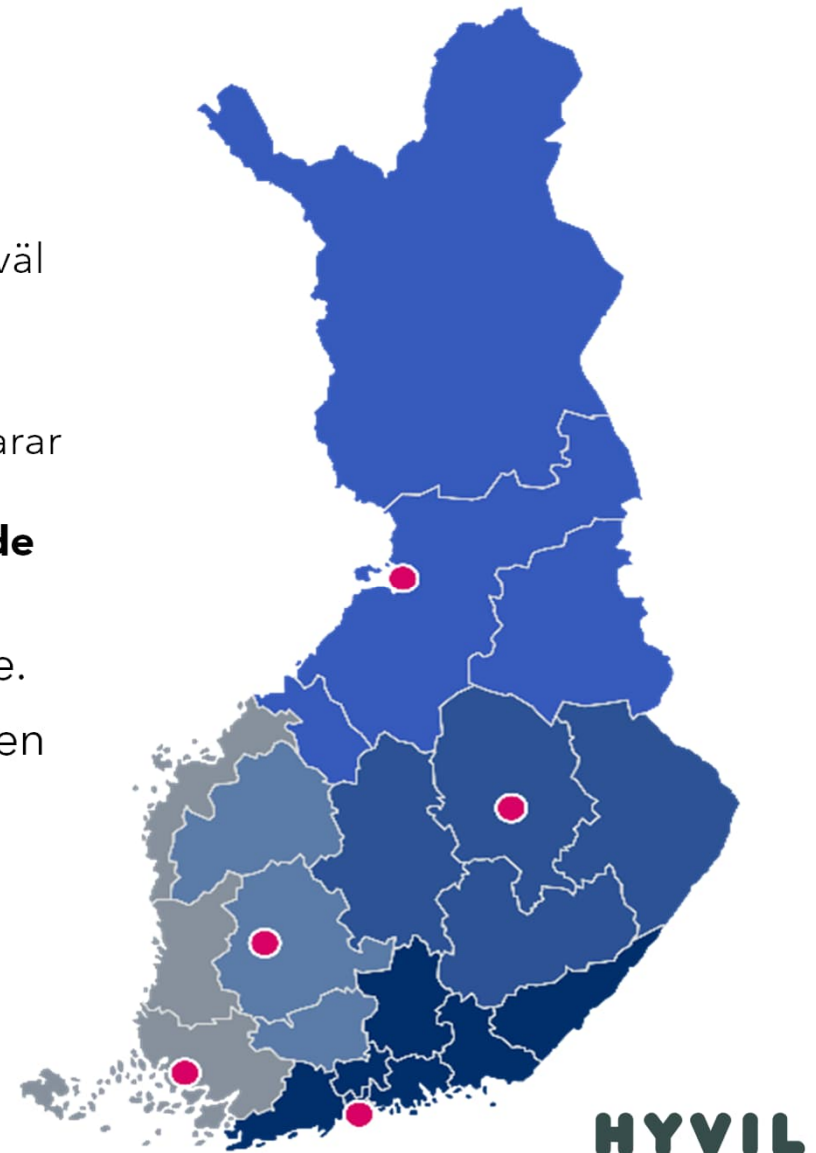
Introduktion för ledamöter i välfärdsområdesfullmäktige

Sami Uotinen, ledande jurist

Välfärdsområdena

21 välfärdsområden

- Välfärdsområdena har organiseringsansvaret för såväl social- och hälsovården som räddningsväsendet
- **I landskapet Nyland**
 - **Fyra välfärdsområden och Helsingfors stad** ansvarar för organiseringen av tjänsterna, och **HUS-sammanslutningen** ansvarar för **den specialiserade sjukvården**
- Välfärdsområdena har **självstyrelse** på sitt område.
- I syfte att garantera det regionala samarbetet och en ändamålsenlig servicestruktur inom social- och hälsovården har det inrättats **fem samarbetsområden**
- **Kommunerna ansvarar fortsättningsvis för främjandet av välfärd och hälsa.**

HYVIL

Särlösningen i Nyland

- Lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland
- I Nyland ansvarar fyra välfärdsområden och Helsingfors stad för organiseringen av social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendet.
- Dessutom finns det en separat HUS-sammanslutning i området. De uppgifter som hör till HUS-sammanslutningens organiseringsansvar regleras i lagen (5 § i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland) och avtalas i organiseringsavtalet för HUS med stöd av lagen.

Välfärdsområdets ställning och självstyrelse

- Enligt 121 § 4 mom. i grundlagen bestäms det genom lag om självstyrelse på större förvaltningsområden än kommuner
- Ett välfärdsområde är ett offentlighetsrättsligt samfund som har självstyrelse inom sitt område enligt vad som föreskrivs i lagen om välfärdsområden
- De viktigaste kännetecknen för självstyrelsen är demokrati och att välfärdsområdenas förvaltning och uppgifter grundar sig på lag
- Demokrati innebär att invånarna deltar i beslutsfattandet
 - Välfärdsområdets högsta organ är fullmäktige, vars ledamöter väljs av invånarna i välfärdsområdet genom allmänna och lika val.
- Till den rättsliga grunden hör att uppgifter åläggs endast genom lag, och att också statens styrmedel ska grunda sig på lag
- Välfärdsområdena har en begränsad allmän kompetens och saknar beskattningsrätt (jfr den kommunala självstyrelsen)

Välfärdsområdets uppgifter

- Välfärdsområdet ska sköta de uppgifter som åligger det enligt lag.
- Dessutom kan välfärdsområdet inom sitt område åta sig att sköta uppgifter som stöder dess lagstadgade uppgifter. Skötseln av en uppgift som välfärdsområdet åtagit sig får inte till sin omfattning vara sådan att den äventyrar skötseln av välfärdsområdets lagstadgade uppgifter.
- Välfärdsområdet får inom sitt område, eller i samarbete med ett annat välfärdsområde även inom det område som det andra välfärdsområdet omfattar, bedriva affärsverksamhet med låg risk, om affärsverksamheten stöder genomförandet av välfärdsområdets lagstadgade uppgifter. Bestämmelser om välfärdsområdets verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden finns i 15 kap. i lagen om välfärdsområden.

Om välfärdsområdets uppgifter

- Välfärdsområdet svarar för ordnandet av social- och hälsovården inom sitt område och har organiseringsansvaret för invånarnas social- och hälsovård (8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)
 - Den allmänna lagstiftningen och speciallagstiftningen inom social- och hälsovården innehåller hänvisningar till lagen om ordnande av social- och hälsovård och lagen om välfärdsområdenas finansiering
 - Socialvårdslagen, hälso- och sjukvårdslagen, barnskyddslagen, lagen om funktionshinderservice, mentalvårdslagen, äldreomsorgslagen, lagen om stöd för närståendevård, lagen om smittsamma sjukdomar, lagen om utkomststöd osv.
- Ett välfärdsområde ansvarar för ordnandet av räddningsväsendet inom sitt område på det sätt som föreskrivs i lagen om ordnande av räddningsväsendet och i annan lag (4 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet)
 - Räddningslagen, sjöräddningslagen, lagen om hantering av översvämningsrisker, lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor osv.
 - Enligt 2 a § i räddningslagen avses med räddningsväsende ett uppgiftsområde som består av förebyggande av eldsvådor och andra olyckor samt av räddningsverksamhet

Organiseringsansvar

- Velfärdsområdet svarar för organiseringen av sina lagstadgade uppgifter, för tillgodoseendet av sina invånares lagstadgade rättigheter och för samordningen av tjänstehelheterna samt svarar i fråga om de tjänster som organiseras och andra åtgärder för
 - 1) lika tillgång till tjänsterna och åtgärderna,
 - 2) fastställandet av behovet av tjänster och åtgärder samt deras mängd och kvalitet,
 - 3) valet av sätt att producera tjänster och åtgärder,
Produktionssätt: egen produktion, samarbete med andra velfärdsområden, avtalsbaserad upphandling från andra tjänsteproducenter samt servicesedlar.
 - 4) styrningen och tillsynen av tjänsternas och åtgärdernas produktion,
 - 5) utövandet av myndigheternas behörighet.

Organiseringsansvar

- Velfärdsområdet får sköta sina uppgifter självt eller avtala om överföring av organiseringsansvaret på ett annat velfärdsområde. Dessutom får organiseringen av uppgifterna samlas på ett eller flera velfärdsområden, om det är nödvändigt för att förbättra kvaliteten och tillgången på tjänster eller garantera tillräckliga personalresurser och andra resurser eller tillräcklig särskild expertis som behövs för uppgiften i fråga, eller om det är nödvändigt av någon annan motsvarande och grundad anledning.
- Velfärdsområdet svarar för finansieringen av sina uppgifter även om organiseringsansvaret har överförts på ett annat velfärdsområde eller när ett annat velfärdsområde enligt lag svarar för skötseln av uppgiften.

Statens styrning

- Finansministeriet **följer allmänt** välfärdsområdenas verksamhet och ekonomi och **svarar för den allmänna styrningen av välfärdsområdenas ekonomi och förvaltning** samt **för den allmänna styrningen av verksamheten till den del styrningen inte enligt lag hör till Social- och hälsovårdsministeriets, Inrikesministeriets** eller något annat ministeriums behörighet.
- **Finansministeriet samordnar** den styrning av välfärdsområdena som sker i statsrådet och ser till att välfärdsområdenas självstyrelse beaktas vid beredningen av lagstiftning som gäller välfärdsområdena.
- Bestämmelser om **Social- och hälsovårdsministeriets behörighet** i fråga om den allmänna styrningen, planeringen, utvecklingen och tillsynen av social- och hälsovården finns i 21 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021). Bestämmelser om **Inrikesministeriets behörighet** i fråga om den allmänna styrningen, planeringen och utvecklingen av räddningsväsendet finns i 7 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021).
- **Regionförvaltningsverket** kan med anledning av klagomål undersöka om välfärdsområdet har iakttagit gällande lag.

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET